

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 22 marca 2022 r.

DSW-WKS.070.4.2022.GS

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na wystąpienie z dnia 16 lutego 2022 r. (VII.7033.3.2022.AMB) w sprawie pisma Rady Samorządu Studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego dotyczącego obowiązującego zakazu prowadzenia przez uczelnie zajęć na studiach łącznie dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, uprzejmie przekazuję następujące wyjaśnienia.

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 i 583), dalej „PSWN”, rozróżnia dwie formy studiów – studia stacjonarne i studia niestacjonarne oraz określa ich definicję. Zgodnie z art. 63 ust. 1 PSWN, studia stacjonarne to studia, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, natomiast studia niestacjonarne (wskazane w uchwale senatu uczelni) to studia, w ramach których mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.

Uczelnia tworząc studia na określonym kierunku, poziomie i profilu, samodzielnie opracowuje program studiów i ustala, czy studia te będą prowadzone w jednej czy w dwóch formach (jeden program studiów dla obu form). Określa też łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli

akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Określenie wymiaru punktów ECTS uzyskiwanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 63 ust. 1 PSWN, należy do autonomicznej decyzji uczelni i może być uzależnione od specyfiki kierunku studiów oraz realizowanych zajęć.

Jednocześnie, jak zastrzegł ustawodawca w art. 63 ust. 2 PSWN, zajęcia na studiach stacjonarnych są prowadzone odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych¹. Zgodnie z powyższym, przepisy nie przewidują możliwości prowadzenia przez uczelnie mieszanej formy studiów.

Powyższe rozwiązanie ma na celu zapobieganie pojawiającym się uprzednio w tym zakresie nadużyciom. Nie do zaakceptowania były bowiem sytuacje, w których studenci studiujący w formie studiów niestacjonarnych w uczelni publicznej (odpłatnych) byli odgórnie kierowani do wspólnego odbywania zajęć ze studentami studiów stacjonarnych (nieodpłatnych). Z informacji docierających do Ministerstwa wynikało, że proceder taki miał miejsce np. na studiach na kierunku lekarskim, którego koszty kształcenia są najwyższe ze wszystkich studiów. Rozwiązanie polegające na łączeniu zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych było również uciążliwe dla osób studiujących w trybie weekendowym, które wybierały formę studiów niestacjonarnych głównie po to, aby móc pogodzić studia z wykonywaniem pracy zarobkowej. Praktyki uczelni publicznych budziły też wątpliwości w kontekście finansowania studiów stacjonarnych z budżetu państwa – organizowano mniej zajęć, a koszty pokrywano i z opłat za studia, i z budżetu przeznaczonego na te studia.

Przedstawiając powyższe, należy wskazać, że program studiów ustala się dla kierunku, poziomu oraz profilu i w takim programie studiów określa się formę lub formy studiów. To senat uczelni przyjmując program studiów, w ramach autonomii programowej podejmuje decyzję – zgodnie z PSWN – w zakresie formy studiów na danym kierunku. W przypadku gdy uczelnia prowadzi na danym kierunku, poziomie i profilu studia w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, proces kształcenia musi umożliwiać uzyskanie takich samych efektów uczenia się na każdej z tych form. Studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

¹ Wyjątek stanowi art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U poz. 583), zgodnie z którym w roku akademickim 2021/2022 zajęcia na studiach stacjonarnych i studiach niestacjonarnych mogą być prowadzone łącznie **w zakresie niezbędnym do umożliwienia odbywania studiów przez osoby, które w dniu 24 lutego 2022 r. były studentami uczelni działających na terytorium Ukrainy**. To szczególne rozwiązanie jest uzasadnione sytuacją związaną ze skutkami wojny w Ukrainie i pozwoli uczelniom przyjmującym ww. osoby na studia na dokonanie zmian ułatwiających dostosowanie sposobu organizacji zajęć.

Należy także dodać, że przepisy obowiązujące w reżimie prawnym poprzedzającym PSWN, również nie dawały uczelniom podstaw do łączenia zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Z tego względu nie zostały określone regulacje przejściowe w tym zakresie w ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.).

W świetle powyższego, ze względu na wagę omawianego zagadnienia, pragnę zapewnić, że kwestia przedstawiona w wystąpieniu przez Pana Rzecznika może zostać rozważona w trakcie prac nad ewentualną kompleksową nowelizacją ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Wojciech Murdzek
Sekretarz Stanu
/– podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Pani Maria Najfeld
Przewodnicząca Rady Samorządu Studentów
Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego
2. Pan Mateusz Grochowski
Przewodniczący Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej